

Studieplan for Bedriftsøkonomi, årsstudium (2012–2013)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 60

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden

Kontakt

Studieveileder: Natalie Tvette Isaksson

Telefon: +47 696 08 143

E-post: studier@hiof.no

Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet passer både for søkere fra videregående skole, og for yrkesaktive søkere som ønsker kompetanseoppbygging for en videre karriereutvikling. Yrkesaktive søkere kan avtale et studieløp på deltid over lengre tid.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

KUNNSKAP

Studenten kan etter endt studium:

- arbeide med økonomisk-administrative oppgaver i både private og offentlige virksomheter
- forstå vesentlige økonomiske fagområder

FERDIGHETER

Studenten har etter endt studium grunnleggende ferdigheter innen sentrale bedriftsøkonomiske fagfelt som:

- bedriftsøkonomisk analyse og økonomistyring
- markedsføring og foretaksstrategi
- organisasjonsteori
- regnskapsfag
- grunnleggende matematikk og statistikk

KOMPETANSE

Studenten har etter endt studium:

- grunnleggende innsikt i nye økonomiske trender og i betydningen av god etiske forretning

Opptak

Opptakskravet er generell studiekompetanse eller realkompetanse.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Årsstudiet i bedriftsøkonomi er identisk med første året i høgskolens bachelorstudier i hhv. økonomi og administrasjon og i revisjon og regnskap. Dermed bygger studiet også på rammeplanen som Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning (NRØA) har fastsatt som felles ramme for høgskolenes utforming av slike bachelorutdanninger. Med dette sikres et høyt faglig nivå. Samtidig sikres en ensartet struktur slik at studiet kan bygges ut til et fullverdig bachelorstudium eller kan kombineres med andre studieløp - ved HiØ eller andre institusjoner i inn- og utland.

Årsstudiet omfatter 60 studiepoeng, fordelt over to semestre. Studiet omfatter i alt seks obligatoriske emner som til sammen gir en grundig innføring i sentrale økonomisk-administrative emner (se modell nedenfor).

Organisering og læringsformer

Undervisning vil bli gitt gjennom forelesninger, gruppearbeider, presentasjoner, øvinger og seminarer. Individuell veiledning og oppfølging vil vektlegges, hovedsakelig gjennom innleveringsoppgaver. Gjennom prosjektoppgaver, gruppearbeid og innleveringer blir studentene stimulert til aktivt å søke etter fagstoff og empiriske data både i bibliotek og på internett. Se for øvrig nærmere omtale i de enkelte emnebeskrivelsene.

Bruk av bibliotek

Biblioteket organiseres og bidrar til studentenes informasjonskompetanse, det vil si evnene til å søke etter, finne, evaluere og bruke relevant faglig informasjon. I tillegg til personlig service, får studentene bibliotekundervisning der målsettingen er at de skal kunne søke i norske og utenlandske informasjonskilder og kunne vurdere kvaliteten på informasjonen. Biblioteket tilbyr også undervisning i referanseteknikk.

Bruk av IKT

Læringsplattformen Fronter brukes i alle emner.

Arbeidskrav

Det kan være knyttet arbeidskrav til det enkelte emne. Arbeidskrav kan bl.a. være innleveringer o.l. som må være godkjent av faglærer før studenten kan fremstille seg til eksamen. Se den enkelte emnebeskrivelse for mer informasjon.

Forberedende kurs i matematikk

Matematikk og statistikk er obligatoriske emner i økonomistudiets metodeundervisning ved alle høyskoler. Fordi studentenes forkunnskaper i matematikk fra videregående skole varierer, tilbys det før studiestart et forberedende kurs i matematikk som alle studenter anbefales å delta på. I dette forberedende kurset gjennomgås og friskes opp grunnleggende kunnskaper i matematikk fra videregående skole. Kurset avsluttes med en utgangstest.

Praksis

Det er ikke knyttet veiledet praksis til dette studiet.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Undervisning og veiledning i studiet skal være forskningsbasert, knyttet til utviklingsarbeid i privat og offentlig virksomhet, og gi oppdatert og bred kunnskap. Studentene skal få innsikt i nyere utviklingstrekk i fagområdet, de skal få kildekompetanse, og bli øvd i kritisk tenkning.

Internasjonalisering

I våre bachelorstudier gis studentene et tilbud om ett eller to semesters opphold ved en av høyskolens partnerinstitusjoner i utlandet. Et slikt utenlandsopphold kan imidlertid ikke innpasses i dette korte studieløpet. Studenter som fortsetter med et bachelorstudium, kan søke om utenlandsopphold i annet eller tredje studieår.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger og at du deltar i evaluering av studiene. Dette studieprogrammet blir jevnlig evaluert for å sikre og utvikle kvaliteten i programmet:

HiØs utvalg for utdanningskvalitet gjennomfører årlig en evaluering av studie kvaliteten ved et utvalg av høyskolens studieprogrammer (kalt EVA2).

Det enkelte fagmiljø har ansvar å etablere faste og allment kjente evalueringsrutiner på emnenivå (kalt EVA3). Se emnebeskrivelser for detaljer.

Tilbakemelding underveis

Studentene vil bli fulgt opp i de forskjellige emnene. Se emnebeskrivelser for hvilke tilbakemeldinger som kan forventes.

Vurdering

Skriftlig vurdering vil forekomme i alle emner i årsstudiet.

Det benyttes bokstavkarakterer (A - F), der A er beste beståtte karakter, E er dårligst beståtte karakter og F betyr ikke bestått.

Se emnebeskrivelsene for detaljer.

Litteratur

Nærmere informasjon om pensum og litteratur gis i de enkelte emnebeskrivelser. Mange lærebøker utkommer imidlertid i reviderte utgaver først ved semesterstart, og derfor oppgis den aktuelle pensumlitteraturen av faglærer ved forelesningsstart. Pensumlistene på de respektive emnesidene vil være oppdatert innen semesterstart.

Jobb og videre studier

Årsstudiet i økonomi og administrasjon er et populært studium som gir adgang til mange ulike stillinger i næringsliv og i offentlig sektor, og er samtidig identisk med det første året i bachelorutdanningene i økonomi og administrasjon, og revisjon og regnskap ved Høgskolen i Østfold. Studenter som ønsker å fortsette mot en treårig bachelorgrad, etter fullført årsstudium kan dermed søke om opptak på bachelorstudiet i økonomi og administrasjon eller i revisjon og regnskap på andre årstrinnet. Mulighetene for videre utdanning og yrkesmuligheter er nærmere omtalt i studieplanene for disse to bachelorstudiene.

Studiet kan også kombineres med andre fag ved høyskoler og universitet, og kan inngå i en bachelorgrad, eller kombineres med enkelte andre studieenheter til en fullverdig bachelorutdanning, dette i henhold til gjeldende studieplaner.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Konstituert dekan Theo Schewe, 9. juni 2009

Studieplanen er revidert

Studieleder Kjeld Qvortrup, 11. juni 2012

Studieplanen gjelder for

Studieperioden 2012 - 2013

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2012

Obligatoriske emner

SFB10312
Innføring i bedriftsøkonomisk analyse

10 stp

SFB10411 · Del 1 av 2
Finansregnskap

SFB10711 · Del 1 av 2
Metodekurs I: Grunnleggende matematikk og statistikk

SFB10502
Markedsføring og foretaksstrategi Emneside mangler

10 stp

Vår 2013

Obligatoriske emner

SFB10411 · Del 2 av 2 Finansregnskap	10 stp
SFB10106 Organisasjonsteori	10 stp
SFB10711 · Del 2 av 2 Metodekurs I: Grunnleggende matematikk og statistikk	10 stp
SFB10611 Budsjettering og driftsregnskap	10 stp

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 03:02:02

Emner som ikke er tatt med

Emnesiden finne ikke

– SFB10502 2012h

SFB10312 Innføring i bedriftsøkonomisk analyse (Høst 2012)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Studiested: Halden

Emneansvarlig: Egil Norvald

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

- Obligatorisk emne i bedriftsøkonomi årsstudium.
- Obligatorisk emne i bachelorstudiet i økonomi og administrasjon.
- Obligatorisk emne i bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- Obligatorisk emne i bachelorstudiet i informasjonssystemer.
- Obligatorisk emne i bachelorstudiet i innovasjon og prosjektledelse.
- Valgfritt emne for andre studieprogram.

Undervisningssemester

- Bedriftsøkonomi, årsstudium: 1. semester (høst).
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon: 1. semester (høst).
- Bachelorstudiet i regnskap og revisjon: 1. semester (høst).
- Bachelorstudiet i informasjonssystemer: 3. semester (høst)
- Bachelorstudiet i innovasjon og prosjektledelse: 1. semester (høst)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Kandidatene har **kunnskap** om hvordan virksomheter finansieres, er i stand til å vurdere nye investeringer, kan analysere inntekter og kostnader, vet hvordan økonomiske styringsverktøy brukes og kan utarbeide og analysere regnskap.

Generelt har kandidatene forståelse for bedriften, bedriftens mål og dens plass i det økonomiske system.

Ferdigheter

Kandidaten har følgende **ferdigheter**:

- Kan bygge en forretningsplan og med utgangspunkt i den drøfte bedriftsøkonomiske problemstillinger utfra teori og tenkt forretningsplan
- Kan skrive et selvstendig notat knyttet til tematiske problemstillinger
- Kan anvende kilder
- Kan presentere økonomiske data og komme med anbefalinger
- Kan dokumentere arbeidet i en skriftlig rapport som tilfredsstillende kriteriene for et vitenskapelig arbeid.

?

Generell kompetanse:

Studenten kan

- arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i et forretningsprosjekt basert på en faglig problemstilling
- diskutere konstruktivt faglige problemstillinger
- planlegge og gjennomføre oppstart og gjennomføring av en forretningsplan utfra bedriftsøkonomiske analyser.
- forfatte et selvstendig skriftlig arbeid i gruppe eller individuelt..

Innhold

- Bedriften og dens plass i det økonomiske system
- Bedriftens informasjons- og styringssystemer
- Inntekts- og kostnadsteori
- Markedsformer
- Lønnsomhetsstyring gjennom kalkulasjon
- Selvkost og bidragskalkulasjon
- Kontroll med faste kostnader (ABC)
- Regnskapsrapportering
- Budsjettering
- Likviditetsstyring
- Enkel investeringsanalyse.

Undervisnings- og læringsformer

Organisering:

Studentene blir organisert i grupper. Hver gruppe fungerer som en "liten bedrift" med en "daglig leder" og fem til seks "medarbeidere". Studentene må søke stillinger som daglig leder og medarbeider i bedriftene. De som ikke ønsker eller ikke har anledning til å jobbe i en bedrift sammen med andre, kan etablere "enkelpersonsforetak" i henhold til det pedagogiske opplegget og etter avtale med emneansvarlige.

Alle "bedriftene" blir underlagt et "konsernstyre" hvor faglærere/veiledere og de daglige lederne sitter. "Konsernstyret" har møte én gang pr. uke og blir oppdatert på faglige og organisatoriske utfordringer. Arbeidsoppgaver og arbeidsformer blir diskutert. Møtene er åpne for alle studenter, men det er møteplikt for de daglige lederne. En sammenfatning av det som drøftes på konsernstyremøtene blir lagt ut på den elektroniske læringsplattformen.

Læringsformer:

Emnet vil gjennomføres som utfordringsbasert læring: Utfordring - datainnsamling - teoretisk refleksjon - presentasjon - rapportskrivning.

Utfordring: De forskjellige temaene drøftes i konsernstyret og defineres med utgangspunkt i faglitteraturen.

Datainnsamling: studentene i de enkelte bedriftene skal søke, under veiledning, aktuelle kilder for å skaffe seg nødvendig informasjon over temaet.

Teoretisk refleksjon og presentasjon: Temaene skal presenteres og diskuteres med andre "bedrifter".

Rapportskrivning: Den teoretiske refleksjon sammen med innspill på presentasjonen skal sammenfattes i en rapport.

Gjesteforelesere vil bli benyttet i enkelte temaer.

Det vil gis kontinuerlig veiledning fra faglærere i forbindelse med gruppearbeider, i møter med gruppeledere og i møte med gruppene, via e-post og telefon.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Individuell midtsemesterprøve
- Aktiv deltakelse i grupper og ved presentasjonene av gruppearbeidene gjennom loggføring.
- Fremmøteplikt 80 % av samlingene med presentasjon.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Mappevurdering og individuell skriftlig eksamen

Deleksamen 1: *Mappevurdering* (teller 50 %). I mappen inngår 4 rapporter som gruppearbeider eller individuelle arbeider ("Enkeltpersonsforetak").

Deleksamen 2: *Individuell tretimers skriftlig slutteksamen* (teller 50 %). Hjelpemidler: Mappen og kalkulator.

Karakterskala: A - F.

Det settes en karakter for hver deleksamen som omregnes til en samlet karakter. Hver deleksamen må være bestått for å få bestått karakter i emnet.

Klage på karaktersetting på felles eksamensbesvarelse (gruppeeksamen) må undertegnes av samtlige i gruppen. Resultatet av klagesensuren gjelder for samtlige i gruppen.

Ved nyeksamen trenger studenten kun å ta den deleksamen som ikke er bestått, på nytt. Ved ny mappevurdering må imidlertid ordinær undervisning i påfølgende studieår følges.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- Midtsemesterevaluering
- Sluttevaluering

Resultatene behandles av:

- Lærerguppen
- Avdelingens Utvalg for studiekvalitet og internasjonalisering

Litteratur

Litteraturlisten ble sist oppdatert den 30.01.2012. Med forbehold om endringer fram til semesterstart.

Hoff, Kjell Gunnar (2009). Grunnleggende bedriftsøkonomisk analyse, Universitetsforlaget 6. utgave. 432 s.

Hoff, K.G & Jan Erik Hoff (2009). Arbeidsbok til Grunnleggende bedriftsøkonomisk, Universitetsforlaget, 6. utgave. 320 s.

Alternativt:

Sending, Aage (2006). Innføring i bedriftsøkonomi. Fagbokforlaget, 4. utgave 2006. 612 s.

Sending, Aage (2006). Arbeidshefte til Innføring i bedriftsøkonomi. Fagbokforlaget, 4. utgave. 310 s.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 26. okt. 2021 02:53:37

SFB10411 Finansregnskap (Høst 2012–Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Emneansvarlig: Asbjørn O. Pedersen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- bedriftsøkonomi, årsstudium

Undervisningssemester

1. og 2. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studentene er selv i stand til å føre et enkelt regnskap. De kan videre gjøre rede for finansregnskapets innhold, regnskapsprinsipper og vurderingsregler, og de kan analysere og vurdere en bedrifts økonomiske resultat og stilling.

Studentene:

- har grunnleggende kunnskaper om formålet med og føring av et finansregnskap

- kan bokføre de mest vanlige transaksjoner; herunder merverdiavgift
- har forståelse for begrepene utgifter, kostander, utbetalinger, inntekter og innbetalinger, samt beholdninger, og kan foreta vanlige periodiseringsposter (også for lønn, feriepenge og arbeidsgiveravgift)
- kjenner til standard kontoplan
- kan forklare sammenhenger mellom transaksjoner og deres påvirkning på et resultat og balanse
- kan foreta årsoppgjør med enkle årsoppgjørsposter og disponering av overskudd i enkeltpersonforetak og aksjeselskaper
- kan stille opp et gruppert resultat og balanse i samsvar med regnskapslovens bestemmelse
- har innsikt i finansregnskapets oppbygging og rammebetingelser
- kan gjøre rede for regnskapet som informasjonskilde og ha forståelse for regnskapsprinsipper og rapporteringskrav
- kan behandle sentrale regnskapsmessige måle- og vurderingsproblemer
- kan utarbeide kontantstrømoppstilling
- kan gjennomføre tilrettelegging og korrigering av regnskapstall for analyseformål
- kan beregne sentrale nøkkeltall i forbindelse med en regnskapsanalyse og gjøre en vurdering av en bedrifts lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet

Innhold

- Regnskapets oppbygging, standardkontoramme og -plan
- Krav til regnskapet og regnskapet som informasjonskilde
- Grunnleggende regnskapsprinsipper og god regnskapsskikk
- Registrering av forretningstransaksjoner
- MVA, arbeidsgiveravgift, skattetrekk og skattebetaling
- Avskrivninger, øvrige periodiseringer og avsetninger
- Presentasjon av resultat og balanse etter regnskapsloven
- Lov og regler knyttet til verdsetting av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader
- Konstantstrømoppstillingen
- Sammenhengen mellom regnskap og skatt
- Regnskapsanalyse og nøkkeltallsanalyse av lønnsomhet, likviditet, finansiering og soliditet
- Budsjettering

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, ferdighetstrening, gruppearbeid, veiledning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

For å kunne fremstille seg til eksamen, må studenten i løpet av semesteret levere inn og få godkjent to oppgaver som løses som gruppearbeid.

Eksamen

Mappevurdering og individuell skriftlig eksamen

Deleksamen 1: Mappedvurdering (teller 30 %): To prosjektoppgaver som gruppearbeid.

Deleksamen 2: Individuell skriftlig eksamen (teller 70 %) på fire timer.
Hjelpemidler: Kalkulator og godkjent hjelpemiddelhefte (se litteratur).

Karakterskala A - F benyttes.
Det gis en samlet karakter i emnet.

Klage på karaktersetting på felles eksamensbesvarelse (gruppeeksamen) må undertegnes av samtlige i gruppen. Resultatet av klagesensuren gjelder for samtlige i gruppen.

Ved nyeksamen trenger studenten bare å ta opp den deleksamen som ikke er bestått. Ved ny mappevurdering må imidlertid ordinær undervisning i påfølgende studieår følges.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- Midtsemesterevaluering
- Sluttevaluering

Resultatene behandles av:

- Lærergruppen
- Avdelingens Utvalg for studiekvalitet og internasjonalisering

Litteratur

Litteraturlisten ble sist oppdatert den 5.2.2012

Grunnleggende regnskap av Terje Voldsund, Kåre Vågsether, Kjell Gunnar Hoff og Svein Kolstad Hansen, 2. opplag 2010, Universitetsforlaget.

Analyse av finansregnskapet av Kjell Gunnar Hoff, Terje Voldsund og Svein Kolstad Hansen, 2. opplag 2010, Universitetsforlaget.

Hjelpemiddelhefte til eksamen (fås kjøpt i bokhandelen). Hjelpemiddelheftet oppdateres før eksamensperioden.

Forelesningsmateriale.

SFB10711 Metodekurs I: Grunnleggende matematikk og statistikk (Høst 2012–Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Emneansvarlig: Nils Ingar Arvidsen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: 1 år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- bedriftsøkonomi, årsstudium.

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Forkurs i matematikk dersom inngangstesten ikke er godkjent. Ellers ingen spesielle ut over studiekompetanse.

Undervisningssemester

- Obligatorisk emne for Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon: 1. og 2. semester (høst og vår).

- Obligatorisk emne for Bachelorstudiet i regnskap og revisjon: 1. og 2. semester (høst og vår).
- Obligatorisk emne for Bedriftsøkonomi, årsstudium: 1. og 2. semester (høst og vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studenten har

- kunnskaper i matematikk som kan anvendes på problemstillinger innen bedrifts- og samfunnsøkonomi
- utviklet evne til logisk og analytisk tenkning
- grunnleggende kunnskaper i sannsynlighetsregning og statistikk.?

Innhold

Emnet er inndelt i to tema: Matematikk og statistikk.

Matematikk:

Funksjoner i en variabel: Funksjonsbegrepet, polynomfunksjoner, rasjonale funksjoner, asymptoter.

Derivasjon og funksjonsanalyse: Grenser, kontinuitet, derivasjonsregler, enkle og sammensatte funksjoner, kjerneregel elastisitetberegninger.

Anvendelse av derivasjon: Maksimums- og minimumsproblemer, funksjonsdrøfting.

Ekspontial og logaritmefunksjonen: Tallet e, naturlig logaritme, derivasjon og drøfting av eksponential og logaritmefunksjoner. Aritmetiske og geometriske rekker.

Funksjoner av flere variable: Partielle deriverte, stasjonære punkter. Maksimums- og minimumsproblemer med to variabler, med og uten bibetingelser.

Beskrivende statistikk:

Beliggenhetsmål, spredningsmål, frekvensfordelinger, grafiske framstillinger.

Sannsynlighetsregning og kombinatorikk: Sannsynlighetsbegrepet, sannsynlighetsmodeller, regning med sannsynligheter, betingede sannsynligheter.

Diskrete tilfeldige variable.

Beregning av forventning og varians: Binomisk fordeling, hypergeometrisk fordeling, Poisson fordelingen med mer. Kontinuerlige tilfeldige variabler.

Normalfordeling/normaltilnærning, t-fordeling. Estimering. Hypotesetesting.?

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, gruppearbeid, veiledning. Ferdighetstrening er svært sentralt, hvor målet er å få studentene til å se på matematikk og statistikk som et verktøy.?

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Tre av fem individuelle innleveringer må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.
- Obligatorisk fremmøte ved innlevering

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

?

Eksamen

Eksamen består av:

Deleksamen 1: 4 timers skriftlig eksamen i matematikk i slutten av høstsemesteret (teller 50 % av samlet karakter i emnet)

Deleksamen 2: 4 timers skriftlig eksamen i statistikk i slutten av vårsemesteret (teller 50 % av samlet karakter i emnet)

Hjelpemidler ved begge deleksamener: Kalkulator og formelsamling vedlagt oppgaven.

Det benyttes karakterskala: A - F. Det gis én samlet karakter i emnet. Begge deleksamener må være bestått for å få karakter i emnet.

Ved ny og utsatt eksamen kan hver deleksamen tas på nytt.

?

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- Midtsemesterevaluering
- Sluttevaluering

Resultatene behandles av:

- Lærerguppen
- Avdelingens Utvalg for studiekvalitet og internasjonalisering

Litteratur

Litteraturlisen er sist oppdatert 17. juni 2012.

Sommervoll, Dag E. (2011). Matematikk for økonomifag, 2. utgave. Oslo: Gyldendal akademisk. Kapittel 1-8. 328 s.

Løvås, Gunnar G. (2004). Statistikk for universiteter og høyskoler. 2. utgave. Oslo: Universitetsforlaget. Kapittel 1-6. 261 s.

SFB10106 Organisasjonsteori (Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Emneansvarlig: Juliane Riese

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

- Obligatorisk emne i bedriftsøkonomi, årsstudium
- Obligatorisk emne i bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- Obligatorisk emne i bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- Obligatorisk emne i bachelorstudiet i informasjonssystemer, studieretning IT-ledelse
- Valgfritt emne for andre studieprogram

Undervisningssemester

- Bedriftsøkonomi, årsstudium: 2. semester (vår)
- Bachelorstudiet i økonomi og administrasjon: 2 semester (vår)
- Bachelorstudiet i regnskap og revisjon: 2. semester (vår)
- Bachelorstudiet i informasjonssystemer: 4. semester (vår)

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Studenten:

- kan forstå de vesentligste teoribidrag innen faget organisasjonsteori og sammenhengen mellom disse.
- har kunnskap om etiske aspekter ved organisasjonsteorien.
- kan se sammenhengen mellom teoribruk og hvordan den kan benyttes på praktiske problemstillinger.
- har utviklet evne til å hente inspirasjon fra ulike fagfelt.
- har innsikt i muligheter og problemstillinger en organisasjon kan stå overfor med hensyn til effektiv utnyttelse av IKT.

Innhold

- Historikk og utviklingstrekk sett fra et makroperspektiv.
- Organisasjonsteoretiske perspektiver.
- Etikk - fra antikken frem til moderne tid.
- Organisasjonsstruktur (formelle og uformelle trekk).
- Organisasjonsformer og organisasjonsdesign.
- Organisasjonskultur.
- Organisasjonsformer og dens omgivelser - avhengighet og strategi.
- Interessenter og makt.
- Grunnleggende prosesser knyttet til målsettinger, beslutninger, informasjon og kommunikasjon.
- Ledelse og lederskapsteorier.
- Intellektuell kapital.
- Mellommenneskelige relasjoner - kognitive og sosiale prosesser.
- Motivasjon.
- Læring på individ- og organisasjonsnivå.

Eksemplene vil i stor grad bli hentet fra den internasjonale arena.

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, gruppearbeid, veiledning. Det legges særlig vekt på gruppearbeid for å fremme læring i interaktive team. Det gis tilbakemelding på læringsprosessen underveis.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

En innleveringsoppgave som gruppearbeid må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig firetimers eksamen.

Ingen hjelpemidler til eksamen. Karakterregel A- F.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- Midtsemesterevaluering

- Sluttevaluering

Resultatene behandles av:

- Lærerguppen
- Avdelingens Utvalg for studiekvalitet og internasjonalisering

Litteratur

Litteraturlisten ble sist oppdatert den 30.11.2012.

Obligatorisk:

Jacobsen, Dag Ingvar og Jan Thorsvik (2007). *Hvordan organisasjoner fungerer: innføring i organisasjon og ledelse*. 3. utgave. Bergen: Fagbokforlaget. 500 s.

Torgersen, Glenn-Egil og Trygve J Steiro (2009). *Ledelse, samhandling og opplæring i fleksible organisasjoner*. 1. utgave. Stjørdal: Læringsforlaget. 140 s.

Utdelt materiale.

Supplerende litteratur:

Carson, Siri Granum og Norunn Kosberg (2003). *Etisk forretning. Bedriftens samfunnsansvar*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. S. 1 - 100.

Skorstad, Egil. J. (2002). *Organisasjonsformer. Kontinuitet eller forandring?*, 2. utgave. Oslo: Gyldendal Akademisk. 351 s.

SFB10611 Budsjettering og driftsregnskap (Vår 2013)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 10

Ansvarlig avdeling: Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag

Emneansvarlig: Bjørnar Karlsen Kivedal

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Forkunnskapskrav utover opptakskrav
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i

- bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
- bachelorstudiet i regnskap og revisjon
- bedriftsøkonomi, årsstudium

Forkunnskapskrav utover opptakskrav

Bygger på

- Innføring i bedriftsøkonomisk analyse med IKT, 10 stp
- Finansregnskap, 10stp

Undervisningssemester

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

KUNNSKAP

Studenten har:

- dybdekunnskap om ulike modeller for driftsregnskap
- kunnskap i å foreta lønnsomhetsanalyser basert på aktivitetskostnader og hvor kostnadenes relevans er tema.
- kunnskap om budsjetter
- kunnskap om driftsregnskap
- kunnskap om lønnsomhetsanalyser

?

FERDIGHETER

Studenten:

- har forståelsen for driftsregnskapsmodeller
- kan sette opp et driftsregnskap
- kan utføre og drøfte ulike lønnsomhetsanalyser og vurderingsproblemer i forhold til driftsregnskapsmodeller
- kan aktivt kunne bruke økonomiske styringen av virksomheten ved hjelp av budsjetter og regnskap
- kan sette opp resultat, balanse og likviditetsbudsjetter

?

GENERELL KOMPETANSE

Studenten:

- kan bidra med økonomi faglig kunnskap i bedriftens drift
- kan kritisk vurdere en kalkulasjon, driftsregnskap og budsjettinformasjon
- kan arbeide selvstendig og i samarbeid med andre i prosjektgrupper
- kan diskutere konstruktivt faglige problemstillinger
- kan forfatte et selvstendig skriftlig arbeid i gruppe eller individuelt

Innhold

- Mål og økonomistyring
- Ulike modeller for driftsregnskap, herunder driftsregnskap basert på kostnadsstandarder
- Just in Time og beholdningskontroll
- ABC-kalkulasjon og analyser
- Relevante kostnader og beslutningsproblemer knyttet til lønnsomhetsanalyser
- Prissetting
- Budsjettering av resultat, likviditet og balanse
- Desentralisering og prestasjonsmåling

Undervisnings- og læringsformer

Forelesninger, oppgaveløsning, gruppearbeid og veiledning.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

- Deltakelse i løpende gruppearbeid med rapportene til mappevurderingen er obligatorisk.
- Fremmøteplikt 80 % av samlingene med presentasjon.

Arbeidskravet må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Mappevurdering og individuell skriftlig eksamen

Deleksamen 1: Mappevurdering (teller 40 %). I mappen inngår 4 rapporter som gruppearbeider eller individuelle arbeider. Rapportene skal leveres innen tidsfrister fastsatt av emneansvarlig.

Deleksamen 2: Individuell tretimers skriftlig slutteksamen (teller 60 %). Hjelpemidler: Kalkulator.

Karakterskala: A - F. Det gis én samlet karakter i emnet. Hver deleksamen må være bestått for å få bestått hele emnet.

Ved ny og utsatt eksamen kan hver deleksamen tas på nytt og resultatene på eksamensdelene slås sammen på nytt. Ved ny mappevurdering må imidlertid ordinær undervisning i påfølgende studieår følges.

Klage på karaktersetning på felles eksamensbesvarelse (gruppeeksamen) må undertegnes av samtlige i gruppen. Resultatet av klagesensuren gjelder for samtlige i gruppen.

Evaluering av emnet

Tilbakemelding fra studentene våre er avgjørende for at vi skal kunne tilby best mulige emner og studieprogrammer. Dette emnet evalueres på følgende måte:

- Midtsemesterevaluering
- Sluttevaluering

Resultatene behandles av:

- Lærerguppen
- Avdelingens Utvalg for studiekvalitet og internasjonalisering

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 30. november 2012.

Hoff, Kjell Gunnar og Trond Bjørnenak (2010). Driftsregnskap og budsjettering. 5. utg. Oslo: Universitetsforlaget. 488 s.

Jan Erik Hoff og Kjell Gunnar Hoff (2010). Arbeidsbok til Driftsregnskap og budsjettering: oppgaver og løsningsforslag. 5. utg. Oslo: Universitetsforlaget. 360 s

Supplerende litteratur:

Sending, Aage og Tor Tangenes (2007). Driftsregnskap og budsjettering. 2. utg. Bergen. Fagbokforlaget. 589 s

